ERFGOEDDAG

Hoe maakt u het?

28 april 2019

10.00 - 18.00 uur

PROGRAMMA ANTWERPEN

Gratis rondleidingen, demonstraties
en workshops op 43 locaties

PROSPEKTA

OVER HET HOOFD EN DE HANDEN

Beste erfgoedliefhebber,

U kent vast iemand die "goed is met haar of zijn handen". Een familielid, vriend, buur of kennis die mooie, functionele of gewoon indrukwekkende dingen kan maken en waar u bewonderend naar opkijkt. Of misschien bent u zelf wel iemand die de handen uit de mouwen steekt, vrijwillig of om den brode. Dan kent u het warme plezier en de trots van zelf iets gemaakt te hebben. En dan weet u ook hoe u 'al doende leert' en hoeveel tijd het kost om iets écht onder de knie te krijgen.

We staan er allicht te weinig bij stil, maar bijna alles dat ons omringt en waar we gebruik van maken is ... *mensenwerk*. Denk maar aan de kleren die we dragen, de meubels die ons leven vergemakkelijken en vullen, het boek dat we openslaan of de krant die we lezen, het verfrissende drankje dat we nuttigen en noem maar op. Probeer u de wereld eens voor te stellen zonder al die handen die alles hebben vervaardigd.

Uit het verleden zijn talloze voorwerpen en ook niet-tastbare zaken tot ons gekomen. Tijdens de 19e Erfgoeddag, op zondag 28 april, bent u welkom bij een 640-tal organisaties en individuele vakmannen en -vrouwen. Zij nodigen u uit om even stil te staan bij wat er allemaal komt kijken bij 'vakmanschap'. Kennis, kunde en vooral ook veel goesting die vaak over de generaties wordt doorgegeven, van hand tot hand. Met het oog op de toekomstige generaties zorgt de Vlaamse overheid er mee voor dat erfgoed kan bewaard, ervaren en zo goed en divers mogelijk kan gebruikt worden. Daartoe is er sinds 1 januari een nieuw Erfgoeddecreet in werking: het wettelijk kader waarin de hele cultureel-erfgoedsector met zijn duizenden musea, archieven, erfgoedbibliotheken en vrijwilligersorganisaties opereert. Zelf heb ik dit jaar een oproep gelanceerd voor een tweede reeks projecten rond het doorgeven van ambachtelijke vaardigheden tussen 'meesters' en 'leerlingen'. Want die leren onophoudelijk van elkaar en tillen elkaar verder op. Bovendien kan het meesterschap van een ambachtsman of -vrouw zich vertalen in een bloeiende onderneming. Het culturele ondernemerschap, dat weet u ongetwijfeld, vind ik erg belangrijk.
In dat opzicht blijft de Erfgoeddag zijn functie als laboratorium en platform vervullen: hier worden contacten gelegd, plannen gesmeed en concrete initiatieven uit de grond gestampt. Alleen daarom al is het evenement een aanrader en uw aandacht waard. Het recordaantal ingeschreven activiteiten – bijna 1.000! – toont ook aan dat de organisatoren zich uit de naad werken om u een boeiend, veelzijdig en bovendien gratis programma aan te bieden.

Dank aan FARO voor de coördinatie, en in het bijzonder aan Tine Vandezande, Michelle Van Meerhaeghe en hun collega's. Dank ook aan alle deelnemers, zowel professionele organisaties als verenigingen en vrijwilligers. Zij willen u laten zien wat erfgoedwerk is en waarom het echt een verschil maakt. U zult ongetwijfeld merken dat erfgoedwerk zowel uw hoofd als uw handen aanspreekt. En voor u het goed en wel beseft, bent ook u gebeten door de erfgoedmicrobe.

Ik wens het u van harte toe!

VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Beste erfgoednieuwsgierige,

Vouw het stadsplan van Antwerpen maar eens open. U struikelt over straten en pleinen die herinneren aan het vitale belang van vakmanschap en ambachtelijke kennis die de stad van Rubens hebben geboetseerd tot wat Antwerpen vandaag is. Van de Wolstraat tot de Lijnwaadmarkt: het historische stadshart met zijn statige gildehuizen, de kathedraal, de andere hoofdkerken en verborgen stadspaleizen vertellen u het verhaal van de duizenden anonieme vaklieden die met *hand en hart en ziel* aan de groei, de schoonheid en de wereldwijde uitstraling van Antwerpen hebben gewerkt. Drukkers, steenkappers, schilders, meubelmakers, zerkenbouwers, smeden, timmerlieden en schrijnwerkers. Wij mogen die rijke traditie niet loslaten. Integendeel. Zij moet ons en volgende generaties inspireren om onze stad aan de Scheldestroom bouwrijp te maken voor de gouden eeuwen die nog komen moeten.

En dat doen we.

Antwerpen rijmt op bruisende metropool, havenstad, modestad en diamanthoofdstad. Een creatieve hub die talent uit de hele wereld aanzuigt en tot volle creatieve wasdom en commercieel succes laat doorgroeien.
Antwerpen restaureert en exploreert haar rijke geschiedenis die we vandaag met u willen delen. Antwerpen bouwt ook aan de duurzame stad van morgen. Wij kunnen deze gedeelde droom niet waarmaken zonder de ambachtelijke inbreng, de vingervlugge vaardigheden, de doorgegeven vakkennis en het visionaire enthousiasme van volgende generaties. Ook onze digitale toekomst heeft grote nood aan vakmanschap, beroepsfierheid en liefde voor de stiel. Technische en beroepsopleidingen verdienen daarom opgewaardeerd te worden. De Antwerpse arbeidsmarkt, de haven, de industrie, de bouw en de horeca smeken om goed opgeleide en gemotiveerde arbeidskrachten die de handen uit de mouwen willen steken. Op deze Erfgoeddag kunt U samen met uw kinderen en kleinkinderen proeven van de talenten van een nieuwe generatie ambachtslui die klaar staat om de fakkel van hun Antwerpse voorvaderen en leermeesters door te geven.
Wij wensen u graag een inspirerende Antwerpse Erfgoeddag!

NABILLA AIT DAOUD, SCHEPEN VOOR CULTUUR STAD ANTWERPEN
BART DE WEVER, BURGEMEESTER VAN DE STAD ANTWERPEN

Erfgoeddag Antwerpen

WAT IS ERFGOEDDAG?

Tijdens Erfgoeddag ontdek je gratis het rijke en diverse erfgoed van Vlaanderen. Welke objecten en dingen zijn bijzonder om te bewaren en welke gebruiken en gewoontes mogen we niet vergeten? Aan de hand van workshops, wandelingen, lezingen en demonstraties maak je kennis met het erfgoed van onze musea, verenigingen en heemkringen. Dit jaar staan vakmanschap en ambachten in de kijker.

THEMA 'HOE MAAKT U HET?'

Ruim 40 organisaties lieten zich inspireren door het thema 'Hoe maakt u het?' en organiseren samen zo'n 65 activiteiten rond ambacht en vakmanschap.
Je kan instrumentenbouwers, messenslijpers en kaligrafie- kunstenaars ontmoeten of zien hoe boten, glasramen en schilderijen gerestaureerd worden. Erfgoeddag wordt een dag boordevol verhalen en demonstraties van vakmannen en –vrouwen met een liefde voor hun ambacht.

▲ OPGELET: ANTWERP 10 MILES & MARATHON

Antwerpen is op 28 april autoluw door de Antwerp 10 Miles & Marathon. Verplaats je bij voorkeur te voet of met de fiets in de binnenstad. Het Stadsmagazijn, Letterenhuis, Sir Arthur en Snijders&Rockoxhuis zijn tussen 14.30 en 17.45 uur moeilijk bereikbaar. Kijk voor gedetailleerde mobiliteitsinformatie op www.antwerp10miles.be

▲ MOET IK RESERVEREN?

Voor een aantal rondleidingen moet je vooraf reserveren omdat de beschikbare plaatsen beperkt zijn. Je reserveert je deelname via het mailadres dat bij de activiteit vermeld staat.

WANNEER?

Zondag 28 april 2019, tussen 10.00 en 18.00 uur kan je gratis workshops, demonstraties en rondleidingen volgen.

43 LOCATIES IN ANTWERPEN

In deze folder vind je een overzicht van de Erfgoeddag-activiteiten in Antwerpen. De activiteiten worden gebundeld per regio.

Regio's

- Antwerpen Centrum – vanaf p. 6
- Antwerpen Haven – Noord – vanaf p.11
- Antwerpen St-Andries – Markgrave – vanaf p. 15
- Berchem - Borgerhout – vanaf p. 17
- Deurne - Ekeren – vanaf p. 18
- Hoboken – Wilrijk – vanaf p. 19

ZIJN ER ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN?

Tijdens Erfgoeddag zijn er activiteiten voor kinderen en families. Je herkent ze aan

ROLSTOEL-TOEGANKELIJKHEID

- Deze locatie is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
- Deze locatie is niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
- Deze locatie/activiteit is gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Specifieke informatie vind je bij de activiteit.

LOCATIES	PAG.
@The Park	18
ADVN	15
Atelier Patrick Storme	17
Begraafplaats Schoonselhof	19
CIRCUIT	15
De Verhalenwerf interculturele vzw	6
DIVA	6
Heemkring Berchem	17
Heemkundige Kring Hobuechen 1135	19
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	15
Lambotte Museum - Museum van de Geschiedenis van de Gezondheidszorg	11
Letterenhuis	7
Maagdenhuismuseum	7
MAS in Depot Kaai 20	12
MAS in STORMKOP	12
MAS op Droogdokkensite	12
M HKA	16
Museum Mayer van den Bergh	8
Museum Plantin-Moretus	8
Museum Vleeshuis | Klank van de Stad	8
Nationaal Museum van Douane en Accijnzen	13
Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	9
Panamarenkohuis	13
Pascale Masselis	9
Probuzhdenie	17
Red Star Line Museum	13
Rubenshuis	9
Sint-Andrieskerk	16
Sint-Carolus Borromeuskerk	10
Sint-Fredeganduskerk	18
Sint-Jacobskerk	10
Sint-Jozefkerk, Moretusberg	19
Sint-Laurentiuskerk	16
Sint-Pauluskerk	10
Sir-Arthur Art by Nature	10
Snijders&Rockoxhuis	10
STORMKOP	14
Turninum Volksmuseum Deurne	18
Vlaams Architectuurinstituut	19
't Vlaams Stripcentrum	19
Volkskunstgroep De Uiltjes	18
Voor Kruis en Beeld	16
Werkvormm	14
Wijkcentrum Mariaburg	18

Ontdek alle activiteiten in Vlaanderen op www.erfgoeddag.be

LEGENDE
Overzetboot
Parcours 10 Miles tussen 14.30-17.45 uur
Antwerpen Haven/Noord
Antwerpen Centrum
Antwerpen Sint-Andries / Markgrave
HOUTDOK-NOORDKAAI
HOUTDOK-ZUIDDKAAI
DROOGDOKKEN
SLOEPENWEG
SLUISSTRAAT
MADRASSTRAAT
BOMBAYSTRAAT
INDIESTRAAT
LIMASTRAAT
KATTENDIJKDOK
CADIXSTRAAT
MONTEVIDEOSTRAAT
BRAZILIËSTRAAT
KATTENDIJKDOK WESTKAAI
KATTENDIJK OOSTKAAI
CAPELSSTRAAT
KEMPISCHDOK-ZUIDKAAI
AUGUST MICHIELS STRAAT
RIJNKAAI
AMSTERDAMSTRAAT
LONDENBRUG
LONDENSTRAAT
NOORDERLAAN
PARK SPOOR NOORD
ELLERMANSTRAAT
BATAVIASTRAAT
NASSAUSTRAAT
SINT LAUREISKAAI
TAVERNIERKAAI
OOSTENDEKAAI
MAS
HANZESTEDEN PLAATS
ENTREPOTKAAI
DUBOISSTRAAT
SINT-ALDEGONDISKAAI
GODEFRIDUSKAAI
ZEEVAARTSTRAAT
MARNIXTRAAT
ORANJESTR
BROUWERSVLIET
OUDE LEEUWENRUI
CASSIERSSTRAAT
FALCONPLEIN
HESSENPLEIN
STIJFSELRUI
SINT-JANSPLEIN
OUDESTEENWEG
SINT-PAULUSSTRAAT
FALCONRUI
PAARDENMARKT
ITALIËLEI
KLAPDORP
MUISSAARDSTRAATJE
STADSWAAG
VONDELSTRAAT
JORDAENSKAAI
VEEMARKT
ZWARTZUSTERS STRAAT
MINDERBROEDERSRUI
MINDERBROEDERS-STRAAT
VENUSSTRAAT
LANGE WINKELSTRAAT
RODESTRAAT
VAN MAERLANTSTRAAT
HETSTEEN
VLEESHOUWERS STRAAT
ZIRKSTRAAT
BLINDESTRAAT
PRINSSTRAAT
STEENPLEIN
OUDE BEURS
LANGE KOEPOORTSTRAAT
OSSENMARKT
BIBLIOTHEEK PERMEKE
KAASSTRAAT
WOLSTRAAT
KEIZERSTRAAT
SUIKERRUI
GROTE MARKT
KAASRUI
KIPDORP
HENDRIK CONSCIENCEPLEIN
SINT-KATELIJNEVEST
SINT-JACOBSMARKT
VOETGANGERSTUNNEL
ERNEST VAN DIJCKKAAI
HOOGSTRAAT
OUDE KOORNMARKT
ONZE-LIEVE-VROUWE KATHEDRAAL
MELKMARKT
LANGE NIEUWSTRAAT
ROOSEVELTPLAATS
VLASMARKT
REYNDERSSTRAAT
GROENPLAATS
EIERMARKT
JEZUSSTRAAT
STOOFSTRAAT
SINT-JANSVLIET
BEDDENSTRAAT
SCHOENMARKT
MEIRBRUG
MEIR
VRIJDAGMARKT
STEENHOUWERSVEST
LOMBARDENVEST
KEYSERLEI
CENTRAAL STATION
OEVER
PLANTINKAAI
AUGUSTIJNENSTRAAT
NATIONALESTRAAT
KAMMENSTRAAT
LANGE GASTHUISSTRAAT
DEVETTERSSTRAAT
WAPPER
JODENSTRAAT
HOPLAND
ZOO ANTWERP
KLOOSTERSTRAAT
SCHUTTERSHOFSTRAAT
GRAANMARKT
MEISTRAAT
FRANKRIJKLEI
OUDAAN
FRANCKENSTRAAT
ARENBERGSTRAAT
THEATERPLEIN
SINT-MICHIELSKAAI
SINT-ANDRIESPLAATS
VLEMINCKVELD
AALMOEZENIERSSTRAAT
ROSIER
MECHELSEPLEIN
LEOPOLDSTRAAT
TABAKVEST
RIEMSTRAAT
BEGIJNENSTRAAT
SINT-JORISPOORT
RUBENSLEI
KRONENBURGSTRAAT
NATIONALE BANK
COCKERILLKAAI
SCHELDESTRAAT
GR. VAN EGMONTSTRAAT
VOLKSTRAAT
GEUZENSTRAAT
KASTEELPLEINSTRAAT
VAN BREESTRAAT
BRITSELEI
VAN EYCKLEI
STADSPARK
WAALSEKAAI
VLAAMSEKAAI
VERLATSTRAAT
MUSEUMSTRAAT
LEOPOLD DE WAELPLAATS
DE BURBURESTRAAT
KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN
JUSTITIESTRAAT
MERTENS EN TORFSSTRAAT
JAN FRANS WILLEMSSTRAAT
MECHELSESTEENWEG
LANGE LEEMSTRAAT
AMERIKALEI

Op dit plan vind je de locaties in district Antwerpen. De activiteiten die doorgaan in andere districten lees je op pagina 17-19.

1. ADVN - Lange Leemstraat 26
2018 Antwerpen
2. CIRCUIT - D'Herbouvillekaai 19
2020 Antwerpen
3. De Verhalenwerf interculturele vzw
Het Stadsmagazijn - Keistraat 5-7
2000 Antwerpen
4. DIVA - Suikerrui 17-19
2000 Antwerpen
5. Koninklijk Museum voor Schone Kunsten
Antwerpen - Leopold de Waelplaats 2
2000 Antwerpen
6. Lambotte Museum
Lange Beeldekensstraat 267
2060 Antwerpen
7. Letterenhuis - Minderbroedersstraat 22
2000 Antwerpen
8. Maagdenhuismuseum
Lange Gasthuisstraat 33 - 2000 Antwerpen
9. MAS in Depot Kaai 20 - Kattendijkdok
Oostkaai 20 - 2030 Antwerpen
10. MAS in STORMKOP - Stormkop
Droogdokkenweg - 2030 Antwerpen
11. MAS op de Droogdokkensite
Droogdokkensite - Droogdokkenweg
2030 Antwerpen
12. M HKA - Leuvenstraat 32
2000 Antwerpen
13. Museum Mayer van den Bergh
Lange Gasthuisstraat 19 - 2000 Antwerpen
14. Museum Plantin-Moretus - Vrijdagmarkt 22
2000 Antwerpen
15. Museum Vleeshuis | Klank van de Stad -
Vleeshouwersstraat 38
2000 Antwerpen
16. Nationaal Museum van Douane en
Accijnzen - Ellermanstraat 21
2060 Antwerpen
17. Onze-Lieve-Vrouwekathedraal
Handschoenmarkt - 2000 Antwerpen
18. Panamarenkohuis - Biekorfstraat 2
2000 Antwerpen
19. Pascale Masselis - Zirkstraat 42
2000 Antwerpen
20. Red Star Line Museum - Montevideostraat 3
2000 Antwerpen
21. Rubenshuis - Wapper 9-11
2000 Antwerpen
22. Sint-Andrieskerk - Waaistraat 1
2000 Antwerpen
23. Sint-Carolus Borromeuskerk
Hendrik Conscienceplein 12
2000 Antwerpen
24. Sint-Jacobskerk - Lange Nieuwstraat 73 -
2000 Antwerpen
25. Sint-Laurentiuskerk - Hoek Markgravelei 93/
Van Schoonbekestraat 155
2018 Antwerpen
26. Sint-Pauluskerk - Veemarkt 14
2000 Antwerpen
27. Sir-Arthur Art by Nature
Minderbroedersrui 55 - 2000 Antwerpen
28. Snijders&Rockoxhuis - Keizerstraat 10 -
2000 Antwerpen
29. Voor Kruis en Beeld - Waaistraat 1
2030 Antwerpen
30. Werkvormm - Droogdokkenweg AWN1
2030 Antwerpen

COLOFON

Erfgoeddag is een initiatief van FARO. In Antwerpen neemt Prospekta de rol op van lokale coördinator.

Prospekta vzw promoot en ondersteunt culturele activiteiten. Kom tijdens de Cultuurmarkt van Vlaanderen en Museumnacht proeven van wat het culturele landschap te bieden heeft. Aan de balie van Info Cultuur en de Last Minute Ticket Shop kun je het hele jaar door voordelig tickets kopen voor theater, muziek en dans. Zoek je nog een leuke activiteit? Het tv-programma 100% CULTUUR en het magazine 100% EXPO zetten je op weg. Meer culturele tips in de provincie Antwerpen vind je op www.infocultuur.be

V.U.: Annik Klaes, Prospekta, Hofstraat 17, Antwerpen
www.prospekta.be
Wettelijk depot:
D/2019/0306/22

BELEEF Erfgoeddag met een **GRATIS** duo-dagpas van De Lijn

Vul deze **bon** in, geef hem aan je bus- of tramchauffeur en ontdek de fraaiste cultureel-erfgoedcollecties op Erfgoeddag, een hele dag lang, met de bus en tram.

Voornaam _____ Naam _____

Straat _____ Nr. ____ Busnr. ____

Postcode ____ Gemeente _____

Leeftijd ____ e-mailadres _____

☐ Ik krijg liever geen informatie en aanbiedingen van De Lijn.

Evenementnummer: 199

Opgelet: de twee dagpassen zijn enkel geldig voor 2 personen op zondag 28 april 2019.
Enkel originele bonnen worden aanvaard. Niet verenigbaar met andere promoties.

ERFGOEDDAG

Mijn lijn, altijd in beweging DE LIJN

Download de ErfgoedApp

Vlaanderen verbeelding werkt

Antwerpen Centrum

IN DE REGIO

- Verborgen toneelfragment van Paul van Ostaijen
- Anonieme kunst: Waarom zijn sommige schilderijen niet gesigneerd?
- Wie bepaalt de naam van de kunstenaar?
- Speelmansmuziek uit 16de eeuw
- Vakkundige drukkers leren jou de kneepjes van het vak
- Op bezoek bij een goudsmid of taxidermist
- Instrumentenbouwers aan het werk
- Italiaanse maskers maken

DE VERHALENWERF INTERCULTURELE VZW

in Het Stadsmagazijn
Keistraat 5-7
2000 Antwerpen
▲ Tussen 14.30 en 17.45 uur is deze locatie moeilijk bereikbaar door de 10 Miles.

Verhalen zijn werelderfgoed

14.00-17.00 uur

SPEKTAKEL

Verhalen zijn werelderfgoed, vertellen is een vak. De Verhalenwerf interculturele vzw bouwt bruggen tussen mensen, gemeenschappen en culturen, met verhalen als bouwstenen. Vertellers met diverse achtergronden brengen wereldverhalen van de meestervertellers Sotigui Kouyaté, Yoshi Oida, Nasreddin Hodja, Jean-Claude Carrière en Wannes Van de Velde.

DIVA

Suikerrui 17-19
2000 Antwerpen

Handig handboek of onwijs ontwerp?

10.00-12.30 uur, 13.30-17.00 uur

DEMONSTRATIE

Het bibliotheekteam zet oude handboeken boordevol vakmanschap uit de Bijzondere Collecties in de kijker. De boekendokter toont hoe je met kleine ingrepen de levensduur van kostbare werken verlengt. En aan de hand van ontwerptekeningen die de Koning Boudewijnstichting verwierf, wijden de specialisten van IPARC je in in de kunst van papierrestauratie en -conservatie.

Wonderlijk gemaakt!

13.00-18.00 uur

DEMONSTRATIE

Grijp vlug de allerlaatste kans om gratis *Wonderkamer I: Axel Vervoordt* te ontdekken. Na Erfgoeddag sluit deze expo definitief de deuren. Of bezoek de vaste opstelling *DIVA, a Brilliant Story*. In het DIVA Atelier toont juweelontwerper Peter Vermander de kneepjes van zijn ambacht en kan je zijn werk bewonderen.

Wonderkamer I: Axel Vervoordt in DIVA © Jan Liégeois

Drukker aan het werk. Zelf een grotesk drukken in Museum Plantin-Moretus

LETTERENHUIS

zie activiteit
Minderbroedersstraat 22
2000 Antwerpen
▲ Tussen 14.30 en 17.45 uur is deze locatie moeilijk bereikbaar door de 10 Miles.

Hoe je een boek schrijft

om 10.00, 11.00, 13.00 en 14.00 uur (duur: 1 uur)

RONDLEIDING

Het Letterenhuis bewaart het literaire archief van Vlaanderen. 3,5 km papier en vele gigabytes bestanden van schrijvers, uitgeverijen, literaire tijdschriften ...
Tijdens een rondleiding in de archiefdepots krijg je beroemde manuscripten in verschillende stadia te zien (en kladjes, en brieven) en ontdek je hoe literatuur wordt gemaakt. En hoe het Letterenhuis dat literaire erfgoed levend houdt.
▲ RESERVATIE via 03 222 93 20 of letterenhuis@antwerpen.be t.e.m. 28.04.2019

Paul van Ostaijen schrijft voor toneel

10.00-17.00 uur

PRESENTATIE

Vorig jaar dook een onbekend toneelfragment van Paul van Ostaijen op. Een grotesk verhaal over een bankier en zijn vrouw, een dichter, een alibi en een stationschef. Het stuk heeft geen titel, geen begin en geen einde en is bovendien ongedateerd. Intrigerend is het daardoor des te meer. Bekijk dit mysterieuze document in het Letterenhuis en volg hoe de jonge auteur werkte.

MAAGDENHUISMUSEUM

Lange Gasthuisstraat 33
2000 Antwerpen

Een hap van de pap

10.00-18.00 uur

DEMONSTRATIE

Tot de topstukken van het Maagdenhuismuseum behoort een collectie 16de-eeuwse majolica papkommen, waarvan de pottenbakker niet bekend is gebleven. De weesmeisjes in het Maagdenhuis kregen in deze kommetjes hun ontbijt geserveerd. Proef van lekkere rijst- of havermoutpap – helaas niet in een van die originele kommetjes ... maar wel even lekker!

Wie maakte het?

10.00-18.00 uur

EXPO

In het Maagdenhuis is werk te vinden van heel wat ambachtslieden, vaak anonieme makers, die tussen de plooien van de geschiedenis zijn gevallen. Deze tentoonstelling onderneemt een boeiende ontdekkingsreis naar die vergeten vakmannen. Ze brengt hulde aan de steenkappers, schrijnwerkers, lijstenmakers, productieschilders en pottenbakkers die het 16de-eeuwse Maagdenhuis mee bouwden en inrichtten.

De geschiedenis van de aalmoezenierstriptieken

13.30-14.00 uur

PRESENTATIE

Rudi van Velthoven, restaurator van het Maagdenhuismuseum, geeft uitleg over de techniek en de restauratie van de aalmoezenierstriptieken. Deze 17de-eeuwse kaders vind je terug op de binnenkoer. Ze dragen de namen van alle aalmoezeniers, de bestuurders van de Antwerpse armenzorg. De aalmoezeniers kregen een naam, de makers van deze unieke tijdsdocumenten bleven onbekend ...

Anonieme speelmansmuziek uit de 16de tot de 18de eeuw

i.s.m. Ensemble De Meid
om 14.30 en 15.30 uur (duur: 20 min.)

CONCERT

Speelmannen trokken rond van jaarmarkt naar foor of volksbal. Ook al bleven de meesten onbekend, dit waren echte vakmannen: ze moesten minstens 7 instrumenten kunnen bespelen. *De Meid* is een ensemble voor oude volksmuziek. An Van Laethem (viool, zang), Johan Van Aken (viool) en Piet Stryckers (cello, draailier) brengen speelmansmuziek uit de 16de tot de 18de eeuw.

Weet je wel echt wie het maakte?

16.30-17.00 uur

PRESENTATIE

Daniel Christiaens, conservator van het Maagdenhuismuseum, geeft toelichting bij de toeschrijving van een kunstwerk aan een bepaalde schilder. Wat doe je wanneer een schilderij niet gesigneerd is? Waarom krijgt zo'n schilderij soms wel een auteursnaam en blijven andere werken 'anoniem'? Hoe bepaal je dat, en met welke autoriteit?

Wat is een Grotesk?

Een grotesk is een fantasierijke illustratie met veel krullen en symmetrische versieringen.
Je vindt ze op beeldhouwwerken, schilderijen en boeken.
Museum Plantin-Moretus toont de meest bizarre 16de-eeuwse dieren en fabelwezens.

Museum Plantin-Moretus, Grotesken © Carll Cneut

MUSEUM MAYER VAN DEN BERGH

Lange Gasthuisstraat 19
2000 Antwerpen
Enkel de gelijkvloerse verdieping is toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Eeuwen vakmanschap: toegepaste kunsten in de collectie

om 11.00 en 14.00 uur (duur: 1 uur)

RONDLEIDING

De collectie van Museum Mayer van den Bergh is rijk aan eeuwenoude toegepaste kunsten. Ontdek tijdens de rondleiding het verhaal achter fragiel 17de-eeuws glaswerk, robuuste Hollandse kussenkasten of bijzondere lederen tuitschoenen. Verbaas je over het huwelijk tussen de schone en toegepaste kunsten en sta versteld van eeuwenoud vakmanschap in al zijn facetten.

MUSEUM PLANTIN-MORETUS

Vrijdagmarkt 22
2000 Antwerpen

Highlights expo Grotesken

13.30-16.30 uur (elk half uur - duur: 30 min)

RONDLEIDING

Neem een kijkje in de tentoonstelling *De Grotesken*. Een fascinerende fantasiewereld. Enthousiaste gidsen laten je inzoomen op de kleinste details van grillige, bizarre en karikaturale tekeningen en prenten. Ze tonen hoe het 'groteske' tot op vandaag een grote aantrekkingskracht uitoefent op kunstenaars.

Mobiel tekenpalet expo Grotesken

13.30-16.30 uur (doorlopend)

WORKSHOP

Ben je na het zien van alle grotesken in de tentoonstelling helemaal geïnspireerd? Dan kan je onder begeleiding van beroepstekenaars zelf aan de slag. Het mobiel tekenpalet brengt je naar verschillende plaatsen in het museum. Zo kan je steeds nieuwe inspiratie opdoen.

Vakmensen aan het werk met grotesken

13.30-16.30 uur

DEMONSTRATIE

De 'groteske' stijl inspireert vakmensen uit verschillende kunsttakken. Noor Springael, conservator en restaurator van glas in lood, toont de techniek van het brandschilderen. Ab De Nijs Bik, grafisch kunstenaar, demonstreert hoe een ets wordt gemaakt. En Willy Davids, drukker en handzetter, laat zien hoe met losse loden letters wordt gedrukt.

Zelf een grotesk drukken

13.30-16.30 uur

WORKSHOP

Museum Plantin-Moretus zette een van de mooiste grotesken uit zijn collectie op een drukpers. Laat je spierballen rollen en druk deze grotesk af op mooi papier. De vakkundige drukkers van het museum staan je bij met raad en daad.

MUSEUM VLEESHUIS | KLANK VAN DE STAD

Vleeshouwersstraat 38
2000 Antwerpen
Enkel de gelijkvloerse verdieping is toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Muziekinstrumentenbouwers

10.00-17.00 uur

DEMONSTRATIE

In Museum Vleeshuis zijn muziekinstrumentenbouwers te gast. Je kan een klokkengieterij en een koperblazersatelier bezoeken. Een klavecimbelbouwer toont hoe hij een klavecimbel, een moeder- en kindvirginaal of een kistorgel bouwt. En leerling-instrumentenbouwers laten zien hoe ze luiten, gitaren of violen maken. Kom je ook een muzikaal hebbeding knutselen?

ONZE-LIEVE-VROUWE-KATHEDRAAL

Handschoenmarkt
2000 Antwerpen

Reünie in de kathedraal

om 13.30, 14.30 en 15.30 uur (duur: 1 uur)

RONDLEIDING

De tentoonstelling *Reünie* gidst je langs altaarstukken van belangrijke Vlaamse meesters uit de 16de en 17de eeuw. De werken zijn herenigd in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, de locatie waarvoor zij oorspronkelijk werden gemaakt. Deze altaarstukken zijn allemaal ooit besteld door de ambachten en gilden van de stad. Ter ere van God, maar ook tot glorie van het ambacht of gilde.

Restauratie portiek Rubenshuis © Sigrid Spinnox

PASCALE MASSELIS

Zirkstraat 42
2000 Antwerpen
Het atelier bevindt zich in de juwelierszaak, bel even aan.

Stap voor stap naar een juweel

11.00-17.00 uur

DEMONSTRATIE

Goudsmid Pascale Masselis stelt haar atelier open en laat je van dichtbij kennismaken met haar ambacht. Van goud smelten over draad trekken tot de uiteindelijke afwerking: je krijgt uitleg over elke stap in het maken van een juweel.

RUBENSHUIS

Wapper 9-11
2000 Antwerpen

De restauratie van de portiek en het tuinpaviljoen

10.00-17.00 uur (in educatieruimte van het Rubenshuis)

EXPO

De portiek en het tuinpaviljoen van het Rubenshuis zijn de enige twee originele overblijfselen van de woning van Rubens. De portiek leed aan steenerosie door jarenlange waterinsijpeling. Ook het tuinpaviljoen was dringend aan restauratie toe. Aan de hand van foto's, bewegende beelden en moulages krijg je achtergrondinformatie over de restauratie en het onderzoek dat hieraan voorafging.

Toelichting bij restauratie portiek en tuinpaviljoen

om 10.30 en 11.30 uur (duur: 30 min.)

RONDLEIDING

Anderhalf jaar stonden de portiek en het tuinpaviljoen van het Rubenshuis in de stellingen voor restauratiewerken. Vandaag zijn ze weer in volle glorie te bewonderen. De restauratie werd gecoördineerd door MAAT_WERK architecten. Een van de architecten geeft ter plaatse uitleg over de keuzes die tijdens de werken werden gemaakt en de technieken die de restauratoren gebruikten.

Italiaanse maskers en badges

13.00-17.00 uur (doorlopend op de binnenplaats)

WORKSHOP

Het is feest in het Rubenshuis! De binnenplaats en de tuin zien er picobello uit nu de portiek en het paviljoen zijn gerestaureerd. Het lijkt alsof je door de tuin van een Italiaans paleis loopt! Om het museum in stijl te bezoeken, kan je een Italiaans masker maken en een badge van jouw favoriete figuur die te zien is op de portiek. Wie kies jij: de dolfijn, de sater, Medussa of de ossenschedel?

Museum Vleeshuis, klokkengieterij

Snijders&Rockoxhuis, 'The making of' van 17de eeuwse artefacten

SINT-CAROLUS BORROMEUSKERK

Hendrik Conscienceplein 12
2000 Antwerpen
Het gelijkvloers is volledig toegankelijk.

Marmer, hout en linnen

13.00-16.00 uur

RONDLEIDING

De focus ligt op drie thema's die nauw verbonden zijn met ambachten. Bij 'marmer' staan de marmerversieringingen in de Mariakapel centraal, terwijl 'hout' gaat over het houtwerk in de kerk en de lambriseringen van Jan Pieter Van Baurscheit. Bij 'linnen' tot slot ligt de nadruk op kantklossen en de kantkamer. Enkele gidsen staan je doorlopend te woord.

SINT-JACOBSKERK

Lange Nieuwstraat 73
2000 Antwerpen

Gewijde stenen, heilig hout: vakmanschap in de Sint-Jacobskerk

14.00-17.00 uur (doorlopend)

RONDLEIDING

Hoe restaureer je een eeuwenoude kerk? Hoe bouw je een hoogaltaar? En wat zijn putti? Ontdek een van de mooiste kerken van 't Stad. Neem je tablet of smartphone en duik in de fascinerende geschiedenis van dit gebouw. Bengeltjes mogen mee! Of neem een kijkje op de werf en verken het verhaal achter de restauratie. Nog meer ontdekken? Volg een gegidste rondleiding!

SINT-PAULUSKERK

Veemarkt 14
2000 Antwerpen

Vakmanschap is meesterschap

14.00-17.00 uur

EXPO

Het plezier van het doen ontstaan: in de zomer van 1911 startte Kristo een initiatief ter ondersteuning der kunsten op. Kristo's achterkleinzoon Bruno en zijn vrouw brachten het initiatief terug tot leven. Humor en absurditeit kenmerken hun idee van wat had kunnen zijn. Bruno Kristo is zelf aanwezig voor een woordje uitleg. Elk half uur zijn er rondleidingen in de kerk.

SIR-ARTHUR ART BY NATURE

Minderbroedersrui 55
2000 Antwerpen
▲ Tussen 14.30 en 17.45 uur is deze locatie moeilijk bereikbaar door de 10 Miles.

Demonstratie taxidermie

11.00-16.00 uur (duur: 1 uur – doorlopend te bezichtigen)

DEMONSTRATIE

In 'taxidermie' hoor je de Oud-Griekse woorden 'taxis' (ordening) en 'derma' (huid). In ons atelier maak je kennis met de werkwijze van een taxidermist en ontdek je hoe vogels, vlinders en insecten worden geconserveerd.

Sir-Arthur Art by Nature

SNIJDERS&ROCKOXHUIS

Keizerstraat 10
2000 Antwerpen

'The making of' van 17de-eeuwse artefacten

10.00-13.00 uur

DEMONSTRATIE

Nieuwsgierig hoe in de 17de eeuw een schilderij of een meubel werd gemaakt? Goesting om een voorbereidende studie te schetsen? Toekijken hoe een beetje klei een schitterende tegel wordt? En wat hebben brandschilderen en glas met elkaar gemeen? De lectoren van de Universiteit Antwerpen, Afdeling Restauratie Conservatie en hun studenten nemen je mee achter de schermen van oude kunst!

Slow Art: Van hout tot meubel

om 10.30 en 11.30 uur (duur: 30 min.)

RONDLEIDING

Conservator Hildegard Van de Velde toont je 'The making of' van de pronkmeubelen in het museum. Wat begint als een stuk hout eindigt als een decoratief pronkstuk.

▲ RESERVATIE via infosnijdersrockoxhuis@kbc.be

Antwerpen Haven/ Noord

IN DE REGIO

- Zwerftocht in de haven
- 150 jaar schepen bouwen, herstellen en restaureren
- Bezoek het Panamarenkohuis
- Bouw een brug zoals Leonardo Da Vinci
- Workshop messen slijpen voor kinderen

LAMBOTTE MUSEUM - MUSEUM VAN DE GESCHIEDENIS VAN DE GEZONDHEIDSZORG

Lange Beeldekensstraat 267
2060 Antwerpen
Het museum is gelegen in het Stuivenbergziekenhuis

MAS, De smidse van de scheepsherstellers © Victoriano Moreno

Hoe werden gewonde soldaten verzorgd aan het front tijdens WO I ?

om 12.00, 14.00 en 16.00 uur
(duur: 1 uur)

RONDLEIDING

Medische voorwerpen en fotomateriaal tonen de evolutie van de zorg voor gewonden tijdens Wereldoorlog I. Nieuwe oplossingen voor de behandeling van verwondingen, shock, buik- en borstletsels, verminkingen en brandletsels leidden tot substantiële vernieuwingen in de zorg, o.a. via vakkundig gemaakte protheses, nieuwe instrumenten en chirurgische ingrepen.

RESERVATIE t.e.m. 26 april 2019 via margriet.vanhoutte1@gmail.com

▲ Opgelet: De locaties op het eilandje (nummers op plan 9, 10, 11, 20, 30) kan je best bereiken via de Siberiabrug (aan Het Havenhuis).
Er wordt een overzetboot ingelegd tussen Kattendijkdok-Oostkaai (MAS in Depotkaai 20) en Droogdokkensite (STORMKOP en Werkvormm).

Wie zeult 'vette varkens' op de rug?

Amper 100 jaar geleden gonsde het van bedrijvigheid aan de kaaien van de Schelde en aan de oude dokken. De dokwerkers hadden nog geen heftrucks, paletten en containers, dus droegen ze 'vette varkens' - zakken tot 100kg - op hun schouders. Tijdens Erfgoeddag vertellen havenarbeiders anekdotes en sappige verhalen in Depot Kaai 20.

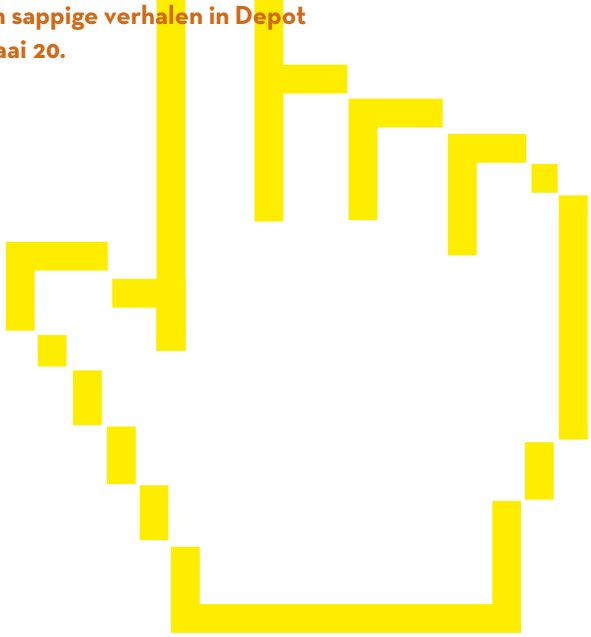

MAS IN DEPOT KAAI 20

♿ Kattendijkdok Oostkaai 20
2000 Antwerpen
De ingang van de loods bevindt zich aan het dok.
De oneffen kasseien op de kaai maken toegang voor rolstoelen niet evident.

Aan de overkant van het dok ligt de Droogdokkensite, een ruwe en roestige plek die havengeschiedenis ademt. Ook daar houdt het MAS opendeur. Je kan er via het Havenhuis, over de Siberiabrug en via de Droogdokkenweg naartoe wandelen.

Verborgen havenerfgoed

11.00-17.00 uur

RONDLEIDING

Het MAS-depot aan het Kattendijkdok is uitzonderlijk open. Vrijwilligers uit de laatste generatie 'oude' havenarbeiders werken er aan een zeldzame collectie havenerfgoed. Ze tonen de kneepjes van hun vak en vertellen sappig over het transport in de oude Antwerpse haven. Weet je (nog) waar een 'propshaak' voor dient, of waar het werkterrein van de kuipers eindigt en dat van de stouwers begint?

MAS OP DE DROOGDOKKENSITE

♿ Droogdokkenweg
2000 Antwerpen
Gedetailleerde routebeschrijving op www.erfgoeddag.be

Een zwerftocht in de dokken en het pomphuis

om 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 en 15.00 uur (duur: 1,5 uur)

RONDLEIDING

Op de rafelige breuklijn tussen stad en haven ligt een ruw en roestig gebied dat havengeschiedenis ademt. Je vindt er 9 historische droogdokken, 2werkhuizen voor scheepsherstellers, een als monument beschermd pomphuis ... Tot begin 2018 was het hier een komen en gaan van schepen die moesten worden hersteld. Vandaag wordt er nog met veel vakmanschap gewerkt aan historische schepen.

▲ RESERVATIE via 03 338 44 00 of erfgoeddag.mas@stad.antwerpen.be t.e.m. 25 april 2019

♿ ▲Opgelet: de route loopt over ruw industrieel terrein. Voorzie stevig schoeisel! De rondleiding is toegankelijk voor kinderen vanaf 12 jaar.

De smidse van de scheepsherstellers

11.00-17.00 uur

DEMONSTRATIE

Op de Droogdokkensite worden al meer dan 150 jaar schepen gebouwd en hersteld. De collectie vaartuigen van het MAS kreeg hier een plek. Scheepsrestaurator Michiel toont zijn smeedkunst bij de oude smidse in de voormalige ketelmakerij. Spektakel verzekerd! De vaartuigen op het droge vormen het decor en illustreren hoe smeed- en laswerk werden toegepast in de scheepsbouw.

MAS IN STORMKOP

♿ Droogdokkenweg AWN1
2000 Antwerpen
De oneffen kasseien op de kaai maken toegang voor rolstoelen niet evident.

AWN. De laatste maanden in Algemeen Werkhuis Noord

om 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 en 15.00 uur (blauwe Zaal)

FILM

Deze documentaire toont het leven zoals het was aan de Antwerpse droogdokken. De film brengt de werkmannen, hun werk en het afscheid van deze unieke site in beeld. Zo komt er een einde aan een tijdperk van 155 jaar waarin de droogdokken een plek waren van hard werken, ambachtelijke kennis en bovenal kameraadschap. Een film van Lieve Willekens in opdracht van MAS (2018).

NATIONAAL MUSEUM VAN DOUANE EN ACCIJNZEN

Ellermanstraat 21
2060 Antwerpen

Stap voor stap

10.00-18.00 uur

EXPO

Een bezoek aan een tijdelijke tentoonstelling duurt voor de gemiddelde bezoeker misschien een uurtje, maar de voorbereidingen voor de expo vragen uiteraard heel wat meer tijd. Laat je met woord en beeld meevoeren langs het boeiende traject van concept tot eindresultaat, met als voorbeeld de lopende expo *Uw vaderland nuttig zijn. D&A in de Grote Oorlog.*

Panamarenkoiaanse uitvindingen © M HKA

MAS, Zwerftocht in de havendokken
© Victoriano Moreno

PANAMARENKOHUIS

Biekorfstraat 2
2060 Antwerpen

Panamarenkoiaanse uitvindingen

om 14.00, 14.30, 15.00, 15.30, 16.00, 16.30 en 17.00 uur
(duur: 30 min.)

ONTDEKKEN

Dompel je onder in het universum van Panamarenko en bezoek zijn voormalige woonst/atelier. Ontdek waar hij sleutelde aan zijn toestellen en tuigen en hoe het er ruikt. Nadien geniet je van een hapje of een frisse pint. Een aanrader voor het hele gezin, want op het pleintje voor het huis kan je deelnemen aan allerlei activiteiten rond 'panamarenkoiaanse' uitvindingen.

RED STAR LINE MUSEUM

Montevideostraat 3
2000 Antwerpen

Maak je eigen stamboom!

12.00-16.00 uur (doorlopend)

WORKSHOP

In deze tijdelijke expo maak je kennis met families die zelf op zoek gingen naar hun roots of heimat. Een goede stamboom maken is een kunst en vraagt dus wel wat kunde en vakmanschap. Een expert in het vak genealogie loodst je door het web van stamboomonderzoek en helpt je jouw eigen familiegeschiedenis te ontrafelen. Deze creatieve workshop is vrij toegankelijk voor alle leeftijden.

Scheldejutten bij STORMKOP

STORMKOP

Droogdokkenweg AWN1
2030 Antwerpen

Bruggen bouwen

om 14.00 en 16.00 uur (duur 1.45 uur)

WORKSHOP

Vol overgave bruggen bouwen, dat is wat de tachtigjarige avonturier Fons Oerlemans doet in zijn atelier bij STORMKOP. Je kan ook zelf de handen uit de mouwen steken en meebouwen aan een échte brug naar de plannen van Leonardo Da Vinci.

Kerven in wrakhout

14.00-16.00 uur

WORKSHOP

Met een vers geslepen mes maak je uit wrakhout de mooiste kunstwerkjes. Om 14.00 uur doen de *Messentrekkers* het je voor en daarna kan jij zelf je fantasie botvieren op een stuk hout dat misschien ooit wel tot een echt piratenschip behoorde.

Schelde Waste Wave

12.00-16.00 uur

WORKSHOP

In het Kraaiennest 'waste waven' met de Weef Wijven. Op zelfgebouwde weefgetouwen uit afvalhout werk je mee aan weefkunstwerken van plastic afval dat uit de Schelde werd opgevist. (Max. 30 personen tegelijkertijd.)

Scheldejutten

om 14.00 en 16.30 uur (duur: +/- 1.30 uur)

WORKSHOP

Ga mee plastic 'jutten' aan de oevers van de Schelde. Samen met een groep enthousiastelingen ga je op pad om de rivier van afval te verlossen. Nadien wordt dit afval gesorteerd in het Plastiquarium. Zo blijven de Weef Wijven en andere kunstenaars die met plastic werken voorzien van materiaal.

Zeemansknopen en messen slijpen

om 13.00 en 16.00 uur (duur: 1.45 uur)

WORKSHOP

Stoere zeemannen en -vrouwen hebben sterke touwen en scherpe messen nodig. In deze workshop leer je hoe je daar zelf kan voor zorgen. Breng je meest botte keuken-, zak- of oestermes mee!

Je kan bij STORMKOP zelf pizza bakken of proeven voor een Breughel brunch.
Info & prijzen
www.stormkop.be

WERKVORMM

Droogdokkenweg AWN1
2030 Antwerpen
De oneffen kasseien op de kaai maken toegang voor rolstoelen niet evident.

De IJslandvaart en de restauratie van de O.305 François Musin

11.00-17.00 uur

EXPO

Snuif in de 'Wunderkammer' de sfeer op van de IJslandvaart. Werkvormm, de restauratoren van de O.305 François Musin, tonen foto's uit de oude doos en vertellen over hun werk. Bezoek de Wunderkamer alleen of sluit aan bij een rondleiding van het MAS en loop langs het schip. Ontdek hoe motor, schroef, roer en vislier samenwerken en geniet van de fantastische zeeg en kont van deze IJslandvaarder.

Werkvormm, De Boegkus

Antwerpen St-Andries / Markgrave

IN DE REGIO

- Klim op de stelling van het Museum voor Schone Kunsten
- Glasramen vol geheimen, zelfs Vincent van Gogh had interesse

ADVN

Lange Leemstraat 26
2018 Antwerpen

Gemaakt achter prikkeldraad

10.00-17.00 uur

EXPO

Voor het eerst stelt het ADVN zijn uitzonderlijke collectie repressie-erfgoed uit de interneringscentra na WO II tentoon. Je kan kennismaken met schilderijen, tekeningen, muurkranten, toneelstukken, liederen, poëzie, houtsneden en allerlei snuisterijen die daar werden vervaardigd. Ze geven een unieke kijk op alles tussen kunst en kitsch als vluchtheuvel in barre tijden.

CIRCUIT

in Plein Publiek
D'Herbouvillekaai 19
2020 Antwerpen

FIXT. Yes, ik herstel!

11.00-16.00 uur

WORKSHOP

Heb je spullen die aan herstelling toe zijn? Breng ze binnen! De medewerkers van De Kringwinkel staan vandaag centraal als experts in het herstellen van materialen.
Workshops basis fietsherstellingen, repaircafé,... kies uit een ruim aanbod van activiteiten. Daarnaast verwelkomen we ook enkele lokale ambachtslieden om met materialen van De Kringwinkel aan de slag te gaan.

KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN

Leopold de Waelplaats 2
2000 Antwerpen
Kinderen moeten minstens 12 jaar zijn en begeleid worden door een volwassene.

De stelling op

10.00-18.00 uur (duur: 45 min., elk kwartier start een rondleiding)

RONDLEIDING

Niet enkel de binnenkant van het KMSKA wordt gerenoveerd. Sinds april 2018 ondergaan ook de museumgevels een fikse opknapbeurt. Volgende zomer zal het ge-

CIRCUIT, Repaircafé in Plein Plubliek

Wie draagt alben?

Alben zijn liturgische gewaden die door priesters en sommige koningen worden gedragen. In het westen zijn ze meestal wit terwijl oosterse priesters ze in allerlei kleuren dragen. In de Sint-Laurentiuskerk kan je tijdens Erfgoeddag komen snuffelen in een schatkamer vol linnen.

bouw opnieuw schitteren. Voor het zover is, krijg je vandaag de unieke kans om vanop de stellingen de restauraties te bekijken, oog in oog met de 19de-eeuwse sculpturen. Architecten en de aannemer lichten de werkzaamheden toe.

▲ RESERVATIE t.e.m. 25 april 2019 via hetnieuwemuseum.be

M HKA

Leuvenstraat 32
2000 Antwerpen
▲ Tussen 14.30 en 17.45 uur is deze locatie moeilijk bereikbaar door de 10 Miles

Een blik achter de schermen

om 13.30 en 15.00 uur (duur: 1 uur - de rondleiding start aan de ticketbalie.)

RONDLEIDING

Hoe conserveert het M HKA zijn kunstwerken? En hoe worden beschadigde werken hersteld? Wandel samen met de collectie-expert door het depot en laat je verrassen door anekdotes en de verscheidenheid van de collectie. Een unieke kans om het M HKA op een bijzondere manier te bezoeken!

▲ RESERVATIE via 03 260 99 99 of info@muhka.be t.e.m. 26 april 2019

SINT-ANDRIESKERK

Waaistraat 1
2000 Antwerpen
Ingang rolstoelgebruikers via Sint-Andriesstraat 5

Hoe maakt u het, meester? Glashelder!

om 14.30 en 16.00 uur (duur: 1 uur)

PRESENTATIE

Waarom zijn glasramen zo fascinerend? Glazenier Marc Blom vertelt hoe glasramen worden gemaakt. Pastoor Rudi Mannaerts geeft een rondleiding en vertelt je waarom Vincent van Gogh aandacht had voor één bepaald glasraam in de Sint-Andrieskerk. Kinderen tussen 3 en 12 jaar krijgen de kans om zelf een glasraam te knutselen.

SINT-LAURENTIUS

Hoek Markgravelei 93/ Van Schoonbekestraat 155
2018 Antwerpen
Ingang voor rolstoelgebruikers via Van Schoonbekestraat 155

Een nieuwe outfit voor Maria!

13.00-18.00 uur

EXPO

Een oud en waardevol processiebeeld ontmanteld! Wat verbergt het? Verschillende onderdelen werden door vaklui gerestaureerd: het houten beeld zelf, de mantel, de schoot, de sokkel, de juwelen. Alles werd vastgelegd op foto. Ontdek alle details van dit beeld.

Een schatkamer vol linnen

13.00-18.00 uur

EXPO

Handwerk van vrouwen voor de liturgie. In de sacristie van de Sint-Laurentiuskerk liggen nog tal van oude alben, koorhemden en dwalen – genaaid en geborduurd, gewassen, gestreken en geplooid zoals we het nu niet meer kunnen! Een reeks mooie en speciale stukken worden uit de schuif gehaald...

VOOR KRUIS EN BEELD

Waaistraat 1
2000 Antwerpen
Vertrek aan inkom Sint-Andrieskerk

De madonna's in de parochie van miserie

om 10.00 en 15.00 uur (duur: 2 uur)

WANDELING

Ontdek de Antwerpse madonna's tijdens een alternatieve rondleiding door de wijk Sint-Andries. De beelden zijn met liefde en vakmanschap gemaakt door gerenommeerde kunstenaars en familieateliers. Kom meer te weten over de persoonlijkheid van deze kunstenaars en hun bijdrage aan de Antwerpse geschiedenis. De madonna's zijn ook een bron van heerlijke volksverhalen en anekdotes.

Glasraam Sint-Adrieskerk

Berchem - Borgerhout

IN DE REGIO

- In het atelier van de zilversmid
- Koken in oorlogstijd
- Traditionele ambachtenmarkt

Hoe decoreer je zilver?

Een edelsmid moet goed kunnen ciseleren om verfijnde decoraties op zilverwerk aan te brengen. Het is een techniek waarbij je met ponsen en een speciaal hamertje vormen en details in het zilveren oppervlak slaat. Hoe het precies in zijn werk gaat legt Patrick Storme uit in zijn Atelier.

Atelier Patrick Storme

ATELIER PATRICK STORME

Floraliënlaan 328
2600 Berchem

Ciseleren in de edelsmeedkunst
om 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 en 17.00 uur (duur: 30 min.)

DEMONSTRATIE

In het kader van een meester-leerlingtraject wordt de ambachtelijke kennis van het ciseleren doorgegeven aan een volgende generatie. In het atelier wordt getoond wat deze techniek in de edelsmeedkunst precies inhoudt. Je maakt kennis met de gereedschappen van de edelsmid, de werkwijze van het ciseleren en de resultaten die met het project al werden behaald.

RESERVATIE via p.storme@telenet.be t.e.m. 27 april 2019

HEEMKRING BERCHEM

Rooiplein 6
2600 Berchem
In Zoldermuseum 'Schaliënhoeve'

Ambachtelijke keuken in oorlogstijd
10.00-17.00 uur

PRESENTATIE

Herontdek de Berchemse oorlogskeuken van beide wereldoorlogen. Welke ambachtelijke gerechten en ingrediënten lagen er toen dagelijks op ons bord? Wat dacht je van gelei van wortelen, aardappelkoeken, Belgisch patriottisch gebak of overlevingskoeken? Al trek gekregen? In ons Zoldermuseum kun je alvast enkele van deze oorlogsgerechten gratis komen proeven!

PROBUZHDENIE

Bikschotelaan 232 b 2
2140 Borgerhout
In Internationaal comité

Maak kennis met Russische en Oost-Europese ambachtslieden
11.00-18.00 uur

EXPERTENBEURS

Op de ambachtenmarkt ontdek je verschillende traditionele ambachten. Je maakt er bovendien kennis met Russische en Oost-Europese ambachtslieden die hun kunnen demonstreren en het verhaal achter hun objecten en kunsten vertellen. Of neem je liever deel aan een workshop?

Deurne - Ekeren

IN DE REGIO

- Verf mengen is een kunst
- Kunstenaars en ambachtslieden tonen hun vak
- Wie restaureert de kader van een Rubens?
- Oud kunstenaars-gereedschap en technologie

@THE PARK

Unitaslaan 124
2100 Deurne
In het Chinees Paviljoen te Boekenbergpark.

Hoe klos je kant?

11.00-17.00 uur

EXPO

In de karaktervolle 19de-eeuwse pagode verken je de oude Vlaamse kunst van het kantklossen. Ontdek verschillende soorten kant en bewonder hoe studenten zich voor nieuwe ontwerpen lieten inspireren door ons rijke kantklosverleden. Zowel klassieke technieken als hedendaags werk van cursisten komen aan bod. En je kan ook zelf eens proberen klossen!

Juweeldozen van koningin Fabiola

Firma Van Camp in Deurne maakte in de jaren '50 en '60 sierdozen voor de juwelen van Fabiola. Onder strenge bewaking liet de Koningin haar juwelen naar Deurne overbrengen zodat de arbeiders een juweeldoos op maat konden ontwerpen. De sierdozen van de Koningin zijn te bewonderen in het Turninum Volksmuseum.

SINT-FREDEGANDUSKERK

Lakborslei
2100 Deurne
Enkele treden tijdens de rondleiding.

Kruiswegen en meer ...

om 14.00 en 16.00 uur (duur: 1 uur)

RONDLEIDING

Door de eeuwen heen hebben kunstenaars een verhaal, een figuur of een gebeurtenis telkens op hun eigen manier weergegeven. De gebruikte gereedschappen en materialen verschilden per periode. In onze moderne tijd wordt met andere materialen en technologieën gewerkt. Tijdens een rondleiding ontdek je dit aan de hand van verschillende kruiswegen, calvaries, heiligenbeelden en schilderijen.

TURNINUM VOLKSMUSEUM DEURNE

Koraalplaats 2
2100 Deurne
Het gelijkvloers is toegankelijk

Dwalen door klein Deurne

10.00-18.00 uur (er starten doorlopend rondleidingen)

RONDLEIDING

Het Volksmuseum is in zijn geheel een 'Hoe maakt u het'- of beter 'Hoe maakte men het'-museum. Gidsen leiden je rond in het museum en vertellen over de diverse Deurnese ambachten. Ook de makelij van een nieuw juweeltje in de collectie staat in de kijker: een reeks oude medailledozen voor onder andere het koningshuis.

Restaurateurs aan het werk

10.00-18.00 uur

DEMONSTRATIE

Ben je benieuwd naar de restauratie van aardewerken archeologische vondsten of prachtige kaders van schilderijen? Of wil je ontdekken hoe verf vroeger werd gemaakt? Een archeoloog, een kunstschilder én een restaurateur van onder andere kaders van Rubens (R. Kerstens) onthullen de kneepjes van hun vak.

Taferelen uit de 20ste eeuw

10.00-18.00 uur

EXPO

Laat je onderdompelen in het leven van arbeiders in het begin van de 20ste eeuw. Treed binnen in oude arbeiderswoningen en werkplaatsen en maak kennis met de vertrouwde omgeving en het gereedschap van ambachtsman en loonarbeider. Spot het diamantatelier en de verfwinkel van decorateurs en meester-schilders, en ontrafel de verhalen van asbestverwerkers, smid, strodekkers ...

VOLKSKUNSTGROEP DE UILTJES

De Wilgehoeve
Wilgehoevestraat 79
2180 Ekeren
Bij slecht weer is het kantklosgedeelte niet bereikbaar.

Wij maken het samen, wij maken het goed

10.00-12.30 uur

DEMONSTRATIE

De Uiltjes bestaat uit een dans-, kinderdans- en kantklosgroep. Laat je door de dansers meenemen in hun wervelende wereld van authentieke Vlaamse dansen. Of maak kennis met het handwerk van de kantklossers. Dat is moderner en toegankelijker dan je misschien verwacht. Vind je het moeilijk om te kiezen? Dan ga je gewoon voor beide!

WIJKCENTRUM MARIABURG

Van De Weyngaertplein 38
2180 Ekeren

Ambachten vroeger en nu

10.00-18.00 uur

EXPO

Wie kent er nog een kunstsmid, glasblazer, ganzenvanger, touwslager, klompenmaker of mandenvlechter? Erfgoeddag is hét moment om de geschiedenis en rijkdom van vaardigheden uit vervlogen tijden te vieren. Hoe werd een ambacht vroeger aangeleerd en hoe verloopt de overdracht vandaag? Zijn er 21ste-eeuwse ambachten? En is een kunstenaar ook een ambachtsman, of niet?

Hoboken - Wilrijk

IN DE REGIO

- Kalligrafie-kunstenaars met vaste hand
- Workshop orgelbouwen
- Zo maak je een stripverhaal

BEGRAAFPLAATS SCHOONSELHOF

Krijgsbaan 100
2610 Wilrijk
Bij slecht weer is een deel van de rondleiding moeilijk berijdbaar met de rolstoel.

Steenkappers op het Schoonselhof

om 13.30 en 15.30 uur(duur: +/-1 uur - vertrek aan het wachthuisje aan de hoofdingang)

RONDLEIDING

Via een uitgestippeld parcours maak je kennis met het bijna verdwenen ambacht van steenkapper. Gidsen vertellen verhalen over bekende families steenkappers en loodsen je langs hun grafmonumenten. Tijdens deze wandeling ontmoet je ook Emmanuel Glatt, een nog actieve steenkapper. Voor families is een aangepaste wandeling met doe-activiteiten voorzien.

HEEMKUNDIGE KRING HOBUECHEN 1135

In Kasteel Broydenborg
Broydenborglaan 2
2660 Hoboken

Ambachten van A tot Z

10.00- 18.00 uur

EXPO

Ondanks de industrialisering in en rond Antwerpen was Hoboken aan het begin van de 20e eeuw nog altijd een grotendeels landelijke gemeente 'waar de boeren stront kookten'. Traditionele ambachten zoals dat van klompenmaker, mandenvlechter, wagenmaker en kuiper bleven er floreren. Kom meer te weten over deze ambachten.

Brandbare muziek

De voorloper van de jukebox (het automatische rollenorgel) werd ontworpen in Hoboken. Ondanks het succes van de orgels met muziek op papieren rollen zijn er vandaag nog maar weinig exemplaren te vinden. In de koude wintermaanden van WO II belandden heel wat orgels op de stoof. Tijdens Erfgoeddag kan je je verwarmen aan handdraaiorgel of zelf een orgel bouwen in de Sint-Jozefkerk.

SINT-JOZEFKERK, MORETUSBURG

Baron Sadoinestraat 32
2660 Hoboken
12.00-18.00 uur

Ambacht in de kijker: orgel & kalligrafie

Handdraaiorgel Follies om 12.30, 14.00, 15.00 en 17.30 uur (duur: 1 uur)
Workshop om 14.00 en 16.00 uur (duur : 1 uur)
Live muziek om 14.00 en 16.00 uur (duur : 1 uur)

DEMONSTRATIE

In de Sint-Jozefkerk is het oude kerkorgel te bezichtigen en kan je deelnemen aan de workshop 'orgel bouwen': van blokkendoos tot werkend miniorgel. De Academie Hoboken zorgt voor livemuziek. Luister en geniet van de muziek van het Handdraaiorgel Follies en het digitaal kerkorgel. Je kan ook kennismaken met kalligrafievereniging LetterMagie. De leden exposeren hun werk en demonstreren hun kunnen.

VLAAMS ARCHITECTUUR-INSTITUUT

Desguinlei 25
2018 Antwerpen

Het vak van restauratiearchitect

16.00-18.00 uur

LEZING

Hoe gaat een restauratiearchitect te werk? Architect Monique Stoop geeft zaterdag uitleg bij de restauratie van het Begijnhof van Kortrijk. Er zijn 80 plaatsen beschikbaar.

▲ **RESERVATIE** kan tot 26 april via www.via.be/erfgoeddag

'T VLAAMS STRIPCENTRUM

Boomsesteenweg 337
2610 Wilrijk

Hoe maak je een stripverhaal?

10.30-17.00 uur

DEMONSTRATIE

Hoe wordt een strip gemaakt? Wat moet je kunnen als striptekenaar? Enkele stripauteurs demonstreren dat striptekenen vakmanschap vergt. Zet je mee aan de tekentafel en ga zelf aan de slag. Of bezoek de tentoonstelling Hoe maak je een stripverhaal.

Extra Erfgoed

ANTWERP MUSEUM APP

Tijdens Erfgoeddag kan je een schat aan kunst en geschiedenis ontdekken. De Antwerp Museum App helpt je op weg. Download gratis de app op je smartphone en laat je leiden langs de verschillende routes. Volg bijvoorbeeld de Diamantroute en wandel langs prachtige broches en diademen in DIVA, 16de eeuwse handelscorrespondentie van diamantairs in Museum Plantin-Moretus en slijpwerktuigen in heemkringen. Ze schetsen allemaal een beeld van het blinkende steentje.

Download gratis de app op je smartphone.
www.antwerpmuseumapp.be

ERFGOED OP ZATERDAG

Je kan zaterdag 27 april al van erfgoed genieten. Kom naar de workshop Wikify Antwerpen of volg een lezing met een restauratiearchitect.

Wikify Antwerpen!
Kom zaterdag naar de Wikipedia-schrijfsessie. Aan de hand van rijke prentencollecties schrijf je artikels over Antwerpse plaatsen, gebouwen en heiligen. Schrijf snel in, want de plaatsen zijn beperkt.

▲ RESERVATIE
via www.antwerpen.be/wikify
10.00-16.00 uur in Universiteitsbibliotheek Antwerpen, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen

OPEN MONUMENTENDAG

Op zondag 8 september gaat de 31ste editie van Open Monumentendag door. Het Antwerpse programma van Open Monumentendag staat in het teken van Gilbert Van Schoonbeke. Hij was stadsontwikkelaar in de 16de eeuw. We vertrekken van de locaties in de stad waar hij heeft ingegrepen en bekijken de evolutie van deze plekken. De nadruk ligt op de grotere realisaties als de Stadswaag, Vrijdagmarkt, Nieuwstad, omgeving van de Graanmarkt, het Leikwartier en de omwalling.

MEER TIPS VOOR CULTUUR

Zoek je cultuuractiviteiten in en rond Antwerpen? Op www.infocultuur.be vind je artikels, reportages en interviews over expo's, concerten, theater- en dansvoorstellingen.

© Sonia Goicoechea

Fatinha Ramos © Frederik Beyens

Stadhuis ingepakt met tekeningen

Merkte je al de kleurrijke tekeningen op die tijdens de renovatie de gevels van het stadhuis sieren? Die zijn gemaakt door illustratrice Fatinha Ramos. De Antwerps-Portugese tekenares ontwierp ook de affiche van Erfgoeddag 2019 en een bordspel dat je die dag kan spelen in het Red Star Line Museum.

Via liefde naar Antwerpen

Fatinha groeide op in Portugal en studeerde grafisch ontwerp in Porto. "Daar leerde ik in 2001 een Vlaamse student kennen. Hij nam me mee naar Antwerpen. Ik was zo verliefd dat ik als 22-jarig meisje meereisde naar een stad die ik niet kende. De relatie stopte, maar ik bleef in Antwerpen."

Kinderboeken

"Eerst deed ik hier grafisch ontwerp, maar sinds een 5-tal jaar ben ik voltijds illustratrice. Ik illustreer kinderboeken. Daarmee won ik al internationale prijzen. Ik reis de wereld rond om lezingen te geven over mijn job. Mijn werk is te zien in The Museum of Modern Art (MoMA) in New York en in China, maar ook in Antwerpen", lacht Fatinha.

Poorten stadhuis

"Het stadhuis is voor veel toeristen het eerste gebouw dat ze in Antwerpen zien. Ik kreeg de vraag om in 28 poorten van het stadhuis en op de zijgevel tekeningen te maken zodat mensen de stad leren kennen. Ik werkte er in 2018 bijna 8 maanden aan. Je herkent onder meer de Antwerpse schilders Brueghel en Rubens, net als typische gebouwen als het Centraal Station of de Boerentoren, maar ook diamanten en frietjes. Afgelopen winter waren mijn tekeningen te zien in de Voetgangerstunnel. Daar illustreerde ik de onderwaterwereld die je zag door de patrijspoorten."

Papier en digitaal

"Ik begin altijd te schetsen op papier. Dan scan ik dat in en werk ik voort op de computer.
Vervolgens teken ik op de print en scan die weer in. Dat herhaal ik tot de tekening naar mijn zin is. Door de jaren heen ontwikkelde ik een eigen stijl, een combinatie van handwerk en digitale technieken. Het is leuk om te horen dat mensen je werk herkennen."

Erfgoeddag

Fatinha ontwierp de affiche voor Erfgoeddag. "Een hand met 6 vingers. Die extra vinger duidt op extra talent van sommigen om iets met hun handen te maken. Ik geef zelf geen workshops op Erfgoeddag, maar in het Red Star Line Museum kan je 'Habitat' spelen. Daarvoor tekende ik het spelbord. Je komt mijn werk ook tegen in kranten, magazines of kinderboeken. Ooit wil ik een kinderboek uitbrengen, waarvoor ik tekeningen én tekst maak, maar nu heb ik het nog te druk met andere opdrachten."

Alle activiteiten op Erfgoeddag zijn gratis. Ook de stedelijke musea kan je gratis bezoeken op 28 april.

Bron: Stad Antwerpen, A-blad April

U bent een actieve persoon en ontdekt graag nieuwigheden? U houdt van cultuur en gezellige uitstappen?

Momentum
Have fun together!

Ontdek Momentum, een activiteitenclub die u het volgende aanbiedt:

- ±150 activiteiten per jaar binnen een rijk en gevarieerd aanbod zoals lezingen, kunst, cultuur, voorstellingen, sport, gastronomie, uitstappen, reizen, bedrijfsbezoeken, workshops, …
- Alle activiteiten worden door ons zorgvuldig voorbereid, georganiseerd en begeleid.
- U kan zorgeloos genieten van fijn gezelschap.

Wenst u ons magazine MOMAG te ontvangen en meer te weten over onze organisatie?

Zou u graag eens proeven van één van onze activiteiten?

Neem dan zeker contact op met Beatrijs 0477/18.00.68, beatrijs@momentum-belgium.be

www.clubmomentum.be

U vult de code ERFGOEDDAG in en geniet van 15 maanden lidmaatschap ipv 12.

Uitzonderlijk aanbod voor de lezers van dit magazine: U ontvangt 3 maanden extra gratis lidmaatschap indien u zich lid maakt via onze website www.clubmomentum.be

AMUZ

LAUS POLYPHONIAE 2019
16-25 AUGUSTUS

BENIEUWD HOE MEMLINGS ENGELENCONCERT ZOU KLINKEN?

ONTDEK HET TIJDENS LAUS POLYPHONIAE

INFO & TICKETS: +32 (0)3 292 36 80 WWW.AMUZ.BE

FESTIVAL VAN VLAANDEREN Klara Vlaanderen verbeelding werk

Theatertainment presenteert 10 jaar de Komedie Compagnie met

100% KLUCHT

't Schoon Verdiep

VAN Ray Cooney
REGIE Christophe Ameye

MET AN NELISSEN IN DE HOOFDROL · DIRK VAN VOOREN · ROEL VANDERSTUKKEN · MANOU KERSTING
KAREL DERUWE · IVO PAUWELS · JITS VAN BELLE · CHRISTOPHE STIENLET · JERON DEWULF · JAN VAN DEN BOSCH

vanaf 26.04'19
Theater Elckerlyc Antwerpen

WWW.ELCKERLYC.BE OF 070/691.002*

BELGIAN TAX SHELTER · PRIMO magazine & TV Guide · Elite REKLAAM · GAZET VAN ANTWERPEN · atv · h

*MAX 0,30 €/MIN